

ตั้งครรภ์แฝด แต่ “แพทย์” ตรวจไม่พบ !! ถือว่าประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ?

โดย นายปกรอง

“การคลอดบุตร” เป็นสิทธิประเภทหนึ่งที่พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ให้ความคุ้มครองผู้ประกันตนให้ได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมสำหรับการคลอดบุตร โดยเหมาจ่ายเป็นค่าคลอดครั้งละ ๑๓,๐๐๐ บาท ต่อการคลอดบุตรหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ โดยผู้ประกันตนหญิงหรือภริยาของผู้ประกันตนชายจะคลอดบุตรที่โรงพยาบาลใดก็ได้

คดีปกครองที่นำมาฝากในคอลัมน์ “รอบรู้กฎหมาย” ฉบับนี้ แม้ไม่ได้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ แต่ก็ถือว่าเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับผู้ประกันตนหรือหญิงที่ตั้งครรภ์ทุกคนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องระมัดระวังในการรับบริการทางการแพทย์

มูลเหตุของข้อพิพาทในคดีนี้ เกิดจากนาง ก. (นามสมมติ) ได้ฝากครรภ์กับนายแพทย์หนึ่ง (นามสมมติ) และจากการตรวจครรภ์โดยใช้เครื่องอัลตราซาวนด์พบว่า ทารกในครรภ์เป็นเพศชาย (ขณะนั้นไม่พบว่า เป็นฝาแฝด) ต่อมา นาง ก. มีอาการปวดท้องคลอดทั้งที่ยังไม่ถึงกำหนดคลอด นายแพทย์หนึ่งจึงได้ทำการผ่าตัดทำคลอดทางหน้าท้องและนำทารกเพศชายส่งให้พยาบาลรับไปดูแล และหลังจากนั้นกลับตรวจพบว่า มีถุงน้ำคร่ำอีก จึงได้ทำการผ่าตัดและนำทารกแฝดน้องออกมา แต่อีกสองวันต่อมา ทารกแฝดพี่ได้เสียชีวิต

นาง ก. ซึ่งได้รับความเสียหาย จึงได้ร้องเรียนต่อแพทยสภาว่า การที่นายแพทย์หนึ่งเข้าใจมาโดยตลอดว่า ในครรภ์มีทารกเพียงคนเดียวและให้การดูแลอย่างครบถ้วน ทำให้ทารกในครรภ์เสียชีวิต เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ยังไม่ได้มาตรฐานในระดับที่ดีที่สุดและไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย อันเป็นการประหลาดผิดตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ (มาตรา ๒๑) และข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖ (หมวด ๓ ข้อ ๑ และข้อ ๖)

คณะกรรมการแพทยสภา ได้วินิจฉัยข้อร้องเรียนดังกล่าวและมีมติให้ยกข้อกล่าวโทษตามคำสั่งแพทยสภา ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗

นาง ก. เห็นว่า มติยกข้อกล่าวโทษดังกล่าวเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยฟ้องแพทยสภา เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคณะกรรมการแพทยสภา เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยขอให้ศาลปกครองเพิกถอนมติดังกล่าว (**หมายเหตุ คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง** เนื่องจากเป็นการฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของแพทยสภาซึ่งเป็นการใช้อำนาจในทางปกครอง (คำสั่งทางปกครอง) อันเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒)

ปัญหาที่น่าสนใจ คือ การปฏิบัติหน้าที่ของนายแพทย์หนึ่ง ถือเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ยังไม่ได้มาตรฐานในระดับที่ดีที่สุดและไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย อันเป็นสาเหตุที่ทำให้ทารกในครรภ์ของนาง ก. เสียชีวิต หรือไม่ ?

คดีนี้**ศาลปกครองสูงสุด**ได้รับฟังความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ หน่วยงานทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการวินิจฉัยหลายประการ และ**วินิจฉัยว่า** เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใดที่ทำให้รับฟังได้ว่า นายแพทย์หนึ่งได้ใช้เครื่องมือตรวจครรภ์โดยคลั้งความถี่สูงที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือประมาทเลินเล่อในการตรวจครรภ์ ประกอบกับเหตุปัจจัยที่ทำให้ตรวจครรภ์แฝดไม่พบ อาจสืบเนื่องมาจากสภาพร่างกายของผู้ฟ้องคดีหรือทารกในครรภ์ก็ได้ด้วย จึงฟังไม่ได้ว่า การที่นายแพทย์หนึ่งตรวจครรภ์แล้วไม่พบว่ามีครรภ์แฝดนั้น ถือเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ยังไม่ได้มาตรฐานในระดับที่ดีที่สุด อันอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ทารกในครรภ์ของผู้ฟ้องคดีเสียชีวิต

นอกจากนี้ นายแพทย์หนึ่งได้ผ่าตัดทำคลอดโดยได้รับความยินยอมจากผู้พ้องคดีและได้สั่งการให้พยาบาลทำความสะอาดและดมยาสลบภายใต้การดูแลของวิสัญญีแพทย์ และได้ผ่าตัดผนังหน้าท้องตามลำดับขั้นแล้วใช้มีดกรีดผนังมดลูกส่วนล่าง เมื่อพบถุงน้ำคร่ำใช้มีดกรีดถุงน้ำคร่ำ พบทารกเพศชายอยู่ในท่าศีรษะ จึงได้นำทารกออกจากมดลูกแล้วทำการตัดสายสะดือ ส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ในห้องผ่าตัดนำเด็กไปทำตามวิธีปฏิบัติของทารกในห้องคลอด และเมื่อพบว่ามดลูกมีถุงน้ำคร่ำอีกถุงหนึ่งก็ได้ทำการกรีดถุงน้ำคร่ำพบทารกอีก ๑ คน อยู่ในท่าศีรษะ จึงได้ทำการผ่าตัดแล้วนำทารกออกจากมดลูกและช่องท้อง จากนั้นได้ตัดสายสะดือทารกแล้วส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปเช่นเดียวกับทารกคนที่หนึ่ง ประกอบกับการคลอดทารกคนที่หนึ่งและคนที่สองมีระยะเวลาห่างกัน ๓ นาที ถือเป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องตามปกติของแพทย์ผู้ทำคลอด **ทั้งการคลอดก่อนกำหนดก็เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการตายปริกำเนิดในทารกครรภ์แฝด** และยังไม่มียุทธวิธีป้องกันการคลอดก่อนกำหนดที่ได้ผลแน่นอน

จึงฟังได้ว่า นายแพทย์หนึ่งได้ทำคลอดโดยปฏิบัติตามหลักวิชาการและมาตรฐานทางการแพทย์ทั่วไปแล้ว และยังไม่ฟังได้ว่านายแพทย์ได้ผ่าตัดทำคลอดด้วยความประมาท อันจะถือได้ว่าเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ยังไม่ได้มาตรฐานในระดับที่ดีที่สุดและไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย *คำสั่งของแพทยสภา ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗* จึงเป็นคำสั่งที่ขัดด้วยกฎหมาย (*คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๒๙/๒๕๕๗*)

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่ดีสำหรับหญิงตั้งครรภ์ที่จะต้องมีการตรวจครรภ์ ฝากครรภ์ และทำการคลอดว่า นอกจากจะต้องเลือกสถานพยาบาลที่มีมาตรฐาน มีความพร้อมในเรื่องบุคลากรและเครื่องมือทางการแพทย์ เพื่อที่จะได้ป้องกันและหรือรักษาภาวะหรืออาการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นปกติไม่มีอันตรายไปจนถึงที่อาจเป็นอันตรายต่อมารดาหรือทารกแล้ว การเอาใจใส่ในการดูแลรักษาครรภ์และการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ครรภ์มีความพร้อมที่จะกำเนิดทารกอย่างสมบูรณ์และปลอดภัย ก็เป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน
